

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fil.
Fél évre	4 kor. — fil.
Negyed évre	2 kor. — fil.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1902. November 26.

9. szám.

A kincstári erdőőrök, illetve az erdészeti altiszti személyzet által viselendő egyenruha átalányról.

(Folytatás).

A Magyar Erdész tisztelt czikkírója szerint a milyen rosszul sikerült az erdőtiszti egyenruha összeállítása, olyan tetszetősen, összhangzóan van az erdőőri egyenruha megszerkesztve.

Ezt az állítást kissé merésznek találjuk s bár a cikket nyilvánvalóan kincstári erdőtiszt írta, szinte azt mernők állítani, hogy még nem volt alkalma viseltes egyenruhát látni, olyat, mely daróczból készülve legolcsóbb és a tulajdonképpeni szolgálati egyenruhát képezi, mert bizon erre még a legjobb akarattal sem lehet ráfogni, hogy „tetszetős.“ Avagy talán a boldog emlékezetű Erzsébet királynénk gödöllői szobrának leleplezése alkalmával szemlélté azokat az erdőőröket, kikre a földmívelésügyi minister ur ő nagyméltósága azt jegyezte meg, hogy „de jól néznek ki,“ mi ugyan vonatkozhatott az egyenruhára is, mert hiszen nyilvánvaló, hogy az egyes erdőhatóságok által oda kirendelt erdőőrök ugy voltak összeválogatva mint a „burgvártára“ a katonák, ugy tudniillik, hogy a színét — javát válogatták ki s mindenesetre olyanokat, kiknek a szolgálatinál finomabb szövetből készült, ünneplő egyenruhájuk volt, bár a megjegyzés arra is vonatkozhatott, hogy az illetők jól megtermett, csinos

fiuk, mert azzal hizelegphetünk magunknak, hogy erdészeti altiszti személyzetünk tulnyomó részében testalkatára és arczára nézve megérdemli a „csinos“ jelzőt. Bezzeg állították volna csak oda az illető erdőőröket a szolgálatban viselni szokott s kissé már megkopott, az eső által párszor kilugozott, a nap sugarai által kiszitt egyenruhában, akkor azután ugyancsak nagyító üveggel is hiába keresték volna abban tetszetőséget és összhangot. Hiszen parádéknál a ruha mindig csinos; a katona is jól néz ki, mikor parádéra rukkoltatják ki, de nézzük meg csak a regruták vagy a tartalékosok egyenruháját!

Különben nem szükséges erről sokat beszélni, hanem elég konstatálunk azt, hogy ahhoz a színhez hasonló luczfenyőt, a milyen egy már hosszabb időn át viselt, daróczból készült egyenruháé, bizon nem igen lehetne erdeinkben találni, már pedig a szabályzat azt mondja, hogy az egyenruhának a luczfenyő színével kell birnia. Az igaz, hogy a luczfenyő színe sem mindig egyforma, hanem a fának korával változik s talán ezért változtatja az egyenruha is a színét kora szerint, annyi azonban bizonyos, hogy aránylag rövid viselés után olyan lehetetlen színben játszik, a milyennek nevét semmiféle szótárban meg nem találjuk, azt azonban nyugodt lélekkel állithatjuk, hogy a fegyenczek szürke darócz ruhája sokkal tetszetősebb és szintartás dolgában háládatosabb.

A kincstári altisztek az egyenruházati sza-

bályzat merev betűje szerint ilyen szolgálati ruhát kénytelenek viselni s ez bizon egyáltalán nem alkalmas arra, hogy tekintélyüket a kéznép előtt növelje, hanem inkább jó arra, hogy azt aláássa, tetszetősebbé pedig finomabb kivitel, ezüst, vagy legalább selyem zsinórzattal nem tehető, mert ez a szabályllyal ellenkezik, hogy miért, azt emberi véges ésszel felfogni alig lehet, mert hiszen szerény véleményünk szerint mellékes lenne az, hogy vajjon az a zsinórza ispahán, vagy selyem, a fő dolog talán az lenne, hogy zöld legyen, már pedig hogy az a selyem zsinór tovább megtartja a színét, mint az ispahán, mely tapasztalás szerint már rövid viselés után is színét veszti, azt fölösleges hosszasan bizonyítani. Ugyan ez áll a jelvényre is, melyről az van mondva, hogy fémből legyen, mely az ezüsthöz hasonló ugyan, de csakhamar megsárgul és színére teljesen elütő attól, a melyet a szabály előír.

Bizon úgy vagyunk a kincstári erdőőrök egyenruhájával, hogy azt, kit megdicsérünk akkor, midőn először veszi magára a szabályzat pontos betartásával készült darócz egyenruhát, félév múlva ugyanabban megvizsgálva büntetés alá kellene vonni, a miért a szabályoktól teljesen elütő egyenruhában merészel járni.

Annyit mindenesetre méltán megkívánhatnának a kincstári erdészeti altisztek, hogy valamint az erdőtiszteknek megvan a maguk külön ünneplő egyenruhája, ilyennek viselése — ha annak beszerzése egyébként módjukban van —

nekik is megengedtéssék s ez legalább ezüst zsinórzattal legyen diszithető; hiszen a mi megvan engedve a fináncznak, vasutasnak, levélhordónak és még isten tudja kinek, miért lenne az megbocsáthatlan bűn az erdészeti altisztnél?

A mi már most az erdészeti altishti egyenruha árát illeti, arra nézve bátran elmondhatjuk, hogy az minden egyéb, csak nem olesó s bizon nem elég arra az a 84 korona, a melyet cikkíró ur kiszámított, a mi egyébként könnyen megeshetett vele mert hiszen feltételezte, hogy minden egyes darab hol két, hol három évig eltart, a mi azonban csak a papiroson állhat meg, de nem az életben, mert bizon az a ruhadarab, melyben az erdőőr két éven át bujná az erdők sűrűségeit és mászná a sziklákat, a melyet két éven át verne az eső és hó, minden egyéb lenne, csak nem ruha s bizonyosan annyira elrongyolódna, hogy viselője nem hogy erdészeti altisztnek, de még toloncznak sem lenne jó. Hiszen az erdőtiszt ruhája finomabb s tartósabb kelméből készül, viselője ritkán jár túske és bokor közt, hanem benn ül az irodában, de vajjon akarná-e egy és ugyanazt az egyenruhát, vagy bármiféle más ruhát, sapkát vagy kalapot két éven át viselni?

Hát bizon ha szigorun vennők a dolgot, arra, hogy az erdészeti altiszt tisztességes egyenruhát viselhessen, nem hogy a most kapott 50, de a cikkíró ur által felszámított 84 korona kétszerese is alig lenne elegendő, ezt

Farkas vadászat.

E. L. után. — Irta: **Vadas Jenő.**

Az évek gyors haladásával a vadászláz fordított viszonyban áll. Mert minél öregebb a vadász, annál kevésbé vesz erőt rajta az a különben jól eső érzés, mely az idegeket villámáramhoz hasonló módon hatja át s a szívet gyorsabb lüktetésre készíti.

De nemcsak a korral hágy alább a vadászláz, hanem megkimél minket a már nagyon megszokott vadra való vadászás közben is. Bizonyos az, hogy a ki körvadászatban leli kedvét, a szegény tapsifülesnek halomszámra való lelövöldözésében, a vadászláz nem fogja megbénítani nyulvadászathoz szokott idegzetét. De ha véletlenül ily körbe egy róka koma szorul, akkor valóságos tanulmányt nyújt az ily nyulvértől

edzett s magát a vadászláztól mentnek hitt hős. Van ekkor kapkodás!

Remegve keresgél táskájában alkalmas „töltés” után, mert a nyulnak szánt töltéshez nincs bizalma. Jó lövés kell a ravasznak, gondolja magában, de csak utólag, a lövés után. Izeg-mozog, míg az alkalmas „stellung”-ot eltalálja s alig képes már bevárni, melyik vadász irányát választja a megszorult róka. Végre a körben álló hajtók éktelén lármája közben, a hanyat homlok egyenesen feléje iramodó vörös irhást célba veszi. A lövés eldördül, a róka künn van a körön s a második lövésre bozontos farkát még egyenesesbre kinyújtja.

A nyul-hős, ki a körvadászatokon nagy tekintélynek örvend, egy hitvány rókát elhibáz csak azért, mert ime egy róka miatt erőt vesz rajta a vadászláz s csak akkor ocsudik fel, midőn hallani kénytelen, hogy a szomszédjában álló öreg szittya hajtó oda morogja a másíknak: Ugy-e mondtam kendnek, hogy a leghitvá-

aznban felesleges fessegetni, mert a magas ministerium által ujabban nyújtott egyenruha-átalány tulajdonképpen ajándék s így ha nem is elég arra a célra, a melyre adva van. hálás köszönettel kell azt, mint a felettük örökdő atyai gondoskodás jelét fogadniok.

Az egyenruha árának olcsóbbá tételére mindenesetre kedvező befolyással lenne, ha az egy vállalkozó által szállíttatnék, mert akkor ez üzletét egyenest erre a célra rendezhetné be s nem is a fővárosban, hol magas a házbér, nagyobb az adó, drágább a munkaerő, hanem tehetné azt a vidéken, hol mindezek sokkal kevesebbet igényelnek, a mi pedig a fő, a ruházat kellékeit nagyban beszerezve, sokkal olcsóbban jutna azokhoz s így olcsóbban is adhatná.

(folyt: köv.)

Vadászias-e a Winchester ismétlő sörétes fegyver használata?

(A „Természet” után).

Azt hiszem, nem egy vadászembernek találom el a gondolatát, midőn ezt a kérdést felvetem.

Nem egy vadásznak juthatott már eszébe — ha csak futólag is — midőn új puskát kellett magának vásárolnia, a Winchester ismétlő sörétes fegyver, a nélkül, hogy talán félig meddig is tiszta fogalmai lettek volna e puska előnyei és hátrányairól. Ez a minden ízében amerikai speczialitás Európában sehol sincs nagyon elterjedve, úgy hogy annak szerkezete s használatairól és e használat közben elért eredményekről

nyabbat választja ki?! Ugy ám — felelé a másik — azért róka a róka.

Mindezeket csupán annak bizonyításul mondtam el, hogy el fog mindenkit a vadászsláz, hiába tagadják, ha élénkbe egy meg nem szokott, vagy éppen általunk még nem lőtt vad kerül.

Nem tagadom, hogy vérem gyorsabb keringését éreztem én is, már akkor, a midőn mult év novemberének 9-ik napján azzal a jelentéssel állított be hozzám a csernegyházi erdőőr, hogy farkas jár az erdőn. Régi kívánságom volt farkast lőhetni s ime az alkalom most kínálva kínálkozott.

Másnap kora reggel harmadmagammal már ott döcögtem a csernegyházi erdő felé vezető uton s a zimankós idő a legjobb reményekre jogosított. A hajtók serege tüzmadók gyanánt fogta körül a magas lángoszloppal égő tüzet s tánczolva igyekezett egyensúlyban tartani azt a faradsággal kierőszakolt hőfokot, mely a ruhának folytonossági hiánya miatt inkább mutatott hajlandóságot a le- mint felszállásra.

szaklapokban éppen nem, szakkönyvekben pedig egyik-másikban találunk csak nagyon rövid, hézagos, felületes ismertetést, inkább azért, hogy e fegyvereket a lehető legrosszabb színben feltüntetve, azok beszerzésétől mindenkit elriasszon.

Szinte csodálatos, mennyi ellensége van ezeknek a fegyvereknek — egészen alaptalanul, mint azt szándékom a későbbiekben kimutatni.

És mivel állnak elő ezek? Hát azt mondják, hogy az ismétlő sörétes fegyver korrekt vadász kezébe nem való, hogy csak ujdonsághajhászó stüssik kezei között látni olykor és hogy éppen nem lehet élvezetes vadászatnak nevezni azt a kinlódást, melynek folyamánakép lödőzés közben a szánandó tulajdonos homlokán a verejték kiül. Azután a nyulakra és foglyokra sortüzet adni, az sem vadászias dolog és tekintve a sörétlövésnek csak csekély távolságra való hatásképességét, legfeljebb háromszor lehet egy vadra egymásután löni, de ilyenkor is a harmadik lövés már igen messze esik és így bizonytalan, — stb.

Azt, hiszem és éppen nem csodálom, ha bármelyik vadász is egy szakkönyvben az ismétlő sörétes fegyver ismétlését ennyiben és ily módon találja összefoglalva, hogy annak végképen elmegy a kedve azzal közelebbi ismeretségbe jutni, mert hisz a fenti leírás mindenkiben csak azt a gondolatot ébresztheti, hogy az említett fegyver jó lehet mindenre, csak éppen vadászatra nem.

Pedig ha ezek a hirtelen ítélő és szentenciákkal kissé könnyelműen dobálódzó urak, legyenek akár szakavatott, megcsontosodott, megingathatlan véleményű vén vadászok, vagy csak amolyan kocza-psnkások, kik járatlanságukat szt. Hubertben éppen azzal akarják takargatni, hogy dics-himnuszokat énekelve mindannak, a mi régi, minden újításnak — akár bevált az, akár nem — már elvből esküdt ellenségei; ha ezek valamivel alaposabban vizsgálnák a W. ismétlő sörétes fegyver tulajdonságait és tekintve annak éppen speciális

ismerve a farkas természetét, hogy nappal a nagy sűrűségeket bujja s a legkisebb zajra tovább kullog, a lehető legnagyobb csendben s óvatossággal indultunk, vadászok s hajtók egyaránt, az először meghajtandó erdőrézs felé.

A hajtás csakhamar megkezdődik. Éktelen lárma támad egy meglátott nyul nyomában, mely hajtói előtt meg nem szakított ugrásokkal közeledik a vadászvonal elé. A megszorult róka is közeledik s nagy óvatosan szimatol a menekülésre alkalmas csapás után s midőn közvetlen mellettem a nyiladékon ketségbeesett futammal átvette magát, ép bőrrel menekül, bizony nem tudja, minek köszönheti szerencsáját. Ekkor egy lövést hallok s pár másodperc múlva látom, hogy jobb oldali szomszédom, az öreg Gyuri főerdőőr egyenesen felém céloz, Az orosz czár bizonyosan kényelmetlenül érezte volna magát ily helyzetben, én azonban ezzel mitsem törődve, erősen szemügyre vettem az előttünk végig huzódó sűrűség szélét. Szívem egyszerre elszorult, de fegyverem helyén s a „légy” már azon a koponyán ül,

voltát, gondolkoznának rajta, hogy hol és mi módon lehetne ezt a fegyvert használni a legeredményesebben, úgy hogy előnyei a lehetőlegjobban érvényesüljenek, mikor hátrányai alig jöhetnek tekintetbe: — akkor kénytelenek volnának belátni, hogy bizonyos vad-nemekre, bizonyos vadászati módok mellett és bizonyos időben ez a fegyver a legalkalmasabb, legpraktikusabb és olcsóságát is tekintve oly előnyökkel bír, mint a milyenekkel semmi más fegyver sem.

„Bizonyos vadnemekre, bizonyos vadászati viszonyok mellett és bizonyos időben” — ez soha szem elől nem tévesztendő, valamint az is figyelembe veendő, — még pedig első sorban — hogy ismétlő sörétes fegyvert egyáltalán csak ott érdemes használni, a hol sok a vad.

Már ezekből is látható, hogy nem oly univerzális fegyver ez, mint a közönséges duplacsöves sörétes fegyver, a miből önként folyik, hogy használata is csak bizonyos körülmények mellett indokolt; ezek között azonban a fegyver előnyei azután igazán szem-betűnők.

Minő vadászat hát az, melyen a W. sörétes fegyver használata helyén van és előnyösebb minden más fegyvernél? Kizárólag a hajtóvadászat, még pedig főleg a téli és őszi nyul- és fázán-hajtások, kevésbé a nyári fogoly-hajtóvadászat és a vizimadarakra való vadászat.

Miben állnak már most e fegyver előnyei? Először is, — s ez nem kevésbé fontos — ez a fegyver, mint általában minden egyesöves, pontosabban és szabályosabban lő, mint a duplacsöves, mivel lövés alatt a cső szabad kiterjedése és szabályos rezgése egy oldalról sincs akadályozva. Ennek tényleges bizonyága az, hogy a W. fegyverek általában igen jól lőnek és úgy sűrű bordás, mint átütő erő tekintetében a legtöbb duplacsöves fegyvert maguk mögött hagyják. Hogy ez a vadászra nézve éppen a téli és őszi nyul- és fázán-vadászatok alkalmával, mikor a messze-lövések éppen

nem ritkák, elég fontos, aligha vonja valaki kétségbe. Most jön azonban a főelőny, t. i. hogy a tölténytár egyszerre hat töltényt képes befogadni — a csőben levővel együtt — és hogy a kilőtt hüvelyek eltávolítása önműködőleg történik.

Azt hiszem, alig van vadász, kívül ne történt volna meg már igen sokszor, hogy a téli, meg őszi hajtó-vadászatokon 6—8 fokos hidegben, vagy szél-től-esőtől elgémberedett ujjakkal kellett a kilőtt hüvelyeket puskájából kikaparászni. És milyen keserves munka ez a merev ujjakkal, főleg, ha a hüvelyek kissé szorulnak a csőben, még akkor is, ha a töltény-kihuzót veszi segítségül. Azután mily lassan és ügyetlenül bírja csak az uj töltényeket a csőbe tolni és mily hosszú időt vesz igénybe az ilyen manipuláció, főleg ha még a töltény-kihuzót is elő kell kotorásznia valamelyik zsebből!

(Vége következik).

Felhívás.

(Erdei facsemeték adományozása iránt benyújtandó folyamodványok ügyében).

Azok a birtokosok, kik az 1879 évi XXXI. t.-cz. 165 §-ában megjelölt, de nem az állam által kezelt kopár, vizmosásos és futóhomok területek beerdősítése végett a jövő 1903 évben az állam részéről erdei facsemetékben ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy eziránt való egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat folyó évi december hó 15-éig az illető kerületi kir. erdőfelügyelőség útján nyújtsák be hozzám, hogy a kir. erdőfelügyelőség a bejelentett területek beerdősítésének közgazdasági szempontból való szükségessége s illetve a csemetéknek ingyen elnyerésére való igényjogosultság tekintetében idejekorán előterjesztést tehessen.

mely tőlem 50 lépésnyi távolságban a sűrűségből kikandikál, iránya azonban teljesen összevág a tőlem mintegy 100 lépésnyire álló Gyurival. A helyzet kritikussá válik, mert a koponya nem mozdul s mi állhatatosan czélozunk egymásra. Végre az öreg megunva a dolgot, egy nagyot lép a sűrűség felé s lő. A koponya eltűnik, de sértetlenül, mert az öreg golyója nem éppen barátságos füttyöléssel közvetlenül állásom mögött furódott a földbe, a miért is az öreg keservesen meglakolt.

Denique a farkas elinalt — mert valósággal az volt — s én reményeimmel megsemmisülten szidtam az öreget, miglen figyelmessé nem lettem arra az élénk zajra s a hajtók nagy csoportosulására, melynek színtere a tőlem jobbra eső második állás volt. Nem sokáig maradtunk kétségben, mert a hajtók csakhamar egy hatalmas him farkassal értek hozzánk. Az első lövésre, egy erdőőr biztos keze által esett el. Farkast kaptunk tehát, de nem úgy, mint én kívántam.

Az imént leírt esemény vonult végig emlékezetemen, midőn december hó 15-én a Vadászerdőben tartott hajtóvadászat délutánján a Beregszó patak partján vadászszekemen ülve vártam a hajtás megkezdését. Nem sokáig kellett várnom, s a hajtás megindult.

Elöttem a szakadásszerű meder egy hatalmas szélöntött tölgyfával volt áthidalva. Közvetlenül az áthidalás mellett a befagyott s hóval borított mederben a vadesapás valóságos utat képezett. Ily váltón okvetlenül kell vadnak jönnie. Jött is. Még pedig oly hirtelen s váratlanul, hogy a mint tudatában voltam annak, hogy a sűrűségből nagy ugrásokkal a meder tulsó partszakadékan előttem termett s erős kiálló „ebfogait” rám vicsorító állat nem más mint egy hatalmas farkas, abban a pillanatban már löttem is.

Erejének végső megfeszítésével s az élethez való ragaszkodás ösztönének utolsó fellobbanásával igyekezett a part oldalán a sűrűségbe visszajutni, de hiába, a szétroncsolt tüdőnek a szájüregben bőven kiömlő vére erejét megtörte. Ismét csak lefelé oldalgott s második lövésemmel kinjaitól megszabadult.

Igy jutottam én az első farkashoz, a midőn egész nyugalommal özet-nyulat vártam s így szabadultam meg a vadászláztól is, mert nem volt idő rá, hogy rajtam kiüssön. És ha végül még azt is hozzáteszem, hogy e ritka zsákmány iránti érdeklődésből keletkezett nagy diskusszióban még a felavattatás ritka élvezetétől is megszabadultam, senki sem tagadhatja, hogy Diana istenasszonya ezuttal csakugyan homlokon csókolt.

Közszégi eljáráság igazolása e tekintetben figyelembe nem vehető

A folyamodónak folyamodványában pontosan be kell jelentenie, hogy mely község határában hány kat. holdnyi kopár területet milyen fa-fajból való csemetékkel és mely időszakban (1903 év tavaszán-e, vagy 1903 év őszén?) óhajt beültetni, meg kell továbbá adni pontos címét és lakhelyét s be kell jelentenie, hogy az adományozandó csemetemennyiséget mely vasuti állomásra kéri küldeni.

Megjegyeztetik egyuttal, hogy a kopárok és futóhomok területek beerdősítésére adományozandó csemetetermelési, kiemelési, csomagolási és a vasúthoz való szállítási költségeit az állam fedezi és csakis a gyorsárú szerint való szállítási díjat, melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, viseli a folyamodó birtokos, ki a csemeték adományozásáról értesítettván, ezek átvételére, s illetve a vasuti szállítási költségek viselésére magát kötelezi.

A kért és adományozott csemetéknek ok nélkül való visszautasítása a csemeték adományozásának a jövőben való megvonását fogja magával vonni.

Figyelmeztetnek egyuttal az erdőbirtokosok, hogy erdőterületek (vágás s tisztás területek) felujtására s beerdősítésére csakis olyan kisebb birtokosok kaphatnak — a kopár területek beerdősítésére kért csemeteszükséglet fedezése után netán visszamaradó készlethez képest — ingyen csemetéket, a kik a ker. kir. erdőfelügyelőség, vagy az illető közigazgatási hatóság által igazolt kedvezőtlen anyagi helyzetüknél fogva önköltségükön csemetéket termelni nem képesek; míg a nagyobb birtokosok vágásterületek s tisztások beerdősítésére csak az előbb említett csemeteszükségletek lehető fedezése után és az alább felsorolt termelési költségeknek megtérítése mellett kaphatnak csemetéket:

F a n e m	1000 darab csemete eladási ára		
	1 éves K f	2 éves K f	3 éves K f
Luczfenyő	— 60	1 —	1 40
Jegenyefenyő	1 —	1 60	2 20
Erdeifenyő	— 80	1 40	2 —
Feketefenyő	1 —	1 60	2 20
Vörösfenyő	1 20	2 —	2 80
Havasifenyő	2 —	2 50	3 —
Kocsányos tölgy	2 50	3 50	— —
Kocsánytalan „			
Cser „			
Kőris	1 60	2 60	— —
Juhar	1 60	2 60	— —
Ákác	1 80	3 —	— —
Dió	5 —	8 —	— —
Szil	1 50	2 —	— —
Szelid gesztenye	8 —	12 —	— —

Ezek a fent megállapított termelési költségeken kívül a csemeték kiszedése, csomagolása s a vasúthoz való szállítása fejében ezek ezre után még 1 (egy) korona s 50 fillérnyi díj fizetendő s a csemeték vasuti szállítási költsége is a folyamodó által viselendő.

Az 1898 évi XIX- törvényczikk 1. és 2. §-a értelmében állami kezelés alá tartozó erdők s kopár területek birtokosai csemeteszükségleteiket az illető m. kir. állami erdőhivatalnál jelentsék be.

Budapest, 1902 évi október hóban.

M. kir. földmivelésügyi minister.

Hasznos tudnivalók.

Közlemények a kertmivelés és mezőgazdagságról

Mühle Vilmostól Temesvározt.

XI.

Ajánlható új bogyógyümölcsök. Az utolsó években igen sok új növényeket és gyümölcsfajokat kaptunk Kelet-Azsiából, nevezetesen Japánból, melyek mind ajánlhatók és a kerteinkbe való állandó kiültetést megérdemelik; éghajlatunknak mind megfelelnek és teljesen télállóak.

1. Szamóczamálna Alacsony, nagyon kiterjeszkedő cserje, mely télen át elhal, de gyökere életben marad és a következő évben annál erősebben hajt, tehát évelőhöz hasonlít. Az egy éves hajtásokon nagy mennyiségű igen szép, tekintélyes nagyságu narancskárpintpiros bogyók fejlődnek; ezek inyünek nem felelnek meg ugyan, de a gyümölcsök minden asztal díszére válnak és megérdemlik a tenyésztést, annál is inkább, mert árú mindenhol igen alacsony.

2. Logánbogyó vagy szeder málna. Egészen új bogyó a szeder málna és málna között, kitartó erős hajtásokkal; gyümölcse oly nagy mint a szeder, vörös színű, ize igen kellemes, fűszeres, zamatos és mag nélküli; június—július hónapokban érik. E növény növése félig függő ágain rendkívül sok gyümölcs terem.

3. A tiszta fehér szeder „Jéghegy” különösen szép és értékes bogyófaj minden kert számára. Az erőteljes növéssű cserje rendkívül hajt és dusan terem nagy átlátszó fehér gyümölcsöket, melyek kellemes édes ízűek, igen apró magvuk és mellette igen egészséges gyümölcsük, mint minden amerikai fekete bogyóju szeder, kiváltképen a Kittatini, Mammoth és Missouri Mammoth melyeket minden kerttulajdonosnak ajánlhatom.

4. Az új málnafajok. Különösen a Superlativ, a Feldbrunni folytontermő — Saffer féle colossal és Marlbouroughi igen kitűnő fajok, nagy, illatos gyümölcsökkel, dusan termők és minden tekintetben ajánlhatók; minden kertben, hol málnát kedvelnek, helyet érdemel.

5. Az új japáni citromcserje. A mi kertjeinkben a télálló citrom inkább bokrot, mint fát képez, igen sűrűen nő, nagyon tüskés és levelei igen szépek, sötétzöldek, fénylők és háromlevelűek. Virágai fehérek és illatosak, gyümölcse apró, narancssárga színű; mint csodafaj minden kertbe ajánlható. Ezen citromfajt néhány évvel ezelőtt nagy magasztalással mint citromfát hoztuk a kereskedelembe, a mi ugyan soha sem lesz, hanem csak cserje, mely igen sűrű lesz és minden kert díszére válik. Fiatal éveiben ajánlatos télen át szalmába kötni, mint minden exotikus fáneműeket, de ha több éven át állandó helyén erősen meggyökerezett és az éghajlatot megszokja, az erős telet is kiállja.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tizenhét éve alszik. Egy kis francia faluban, Thenellesben, tizenhét év előtt lethargikus állomba került Bouyenval Margit. Azóta nem ébredt fel és az orvosok egy megoldhatatlan rejtély előtt állanak, mert a tudományuk segítségével mindeztideig sem tudták az álmot megszüntetni. Egy francia újságíró a napokban felkereste az alvó leányt. Agyban feküdt. Az arca csontos, viasz-sárga, egy kis sapka fedi a haját és a fej egy részét. A nyitott ajkak közül nem száll egyetlen lehellet, a félig zárt földszíni szemek a távolba merednek... Tizenhét év óta mozdulatlanul, szó nélkül fekszik ilyen helyzetben. A szíve nagyon gyöngén ver, a lehellete is szinte csak sejtésszerű és a teste mégis meleg. A tagjai nem merevek, a karjai és lábai tetszés szerint hajlíthatók, a szemhéjakat is fel lehet emelni, de visszaesnek szokott helyzetükbe. Tizenhét év óta nem történt egyetlen sóhaj, mozdulat vagy más valami jel, amely elárulná az életet. E hosszú idő alatt a világ minden részéből felkeresték az alvó leányt híres orvosok, de egy sem tudta felébreszteni, megpróbálták már azt is, hogy száján keresztül táplálják. Minthogy fogai össze voltak szorítva, egyít fogát kitörték. De ez sem használt semmit, semmiféle ételt sem nyelt le. Az orvosok azt mondják, hogy a leány szervei annyira eltompultak, hogy ha felébredne is, nem tudná használni azokat és hamarosan meg is halna.

Golyó a szivben. A bécsi orvosi egyesület legutóbbi ülésén Kienböck dr. bemutatott egy embert, a ki nemrég öngyilkos szándékkal kétszer magára lőtt. Az első golyó bal halántékán érte, a másik a szívébe fúródott. Később operáció révén az egyik golyót eltávolították, de a másikat nem tudták megtalálni. Röntgensugarak segítségével azután megállapították most, hogy a golyó a szívburokban van s folyton ellipszis alakú mozgást végez. A mozgást a lélegzés és a vérkeringés okozza. Az öngyilkos-jelölt különben jól érzi magát és semmi olyan baja nincs, a melyet a szívében lévő golyóra lehetne visszavezetni.

Az óriáskigyó, mint macska. Falke, a ki az Amazon folyam környékét kikutatta, az utjáról irt nagyon érdekes könyvében beszéli a következőket. Az Amazon felső vidékén egy különös háziállatra akad az ember. Ez a háziállat az óriáskigyó. A hatalmas hüllő azon a vidéken a macska föladatait végzi, irtja a természet egeret és patkányt. Nincs kunyhó, a melyben ezt az európai embernek borzalmas háziállatot ott ne találná az utazó. Ott csuszkal a szoba közepén, vadászgat, vagy meghuzódik a vacok mellett, senkit se bánt, vele is jól bánnak a hasznáért. Puritániában bűnnek tartják, ha valaki rosszul bánik a házi-kigyójával és valóságos forrongás támadt, mikor egy arra vetődött európai az utcán lelőtt egy óriáskigyót, abban a hiszemben, hogy ezzel valami okos és hősi dolgot cselekedett.

Nyolc katona-fiú. A német császárnak bizonyára kedvas képe az, a melyen katonaruhába öltözött hat fiát exerciroztatja. Ehhez hasonló képet küldött hozzá a minap egy Hohenradaban, Delitsh mellett lakó özvegy-asszony. Az özvegynek nyolc fia van, a ki mind a katonaságnál szolgál. Az asszony egy képen mind a nyolcat lefotografoltatta és a képet elküldötte a császárnak. Most érkezett meg a császár válasza, a melyben szerencsét kíván az anyának és 300 márkát ajándékozott neki.

Szerkesztői üzenetek.

Somorjai József urnak Csibrák. A zsebnaptárt pár hét múlva küldjük, addig türelmet kéünk. **Chiba János** urnak. Valch. Az előző üzenet Önnek is szól. **Blaskó István** urnak. Báltaszék. Jövő év május 15-ig; az év végeig majd még 5 korona fog járni **Ruiszl Nándor** urnak. Geietnek Jövő márczius végeig. **Jakus János** urnak. Esztergom. **Krizsmár Vince** urnak. Mosnicza. Előfizetéseik a folyó év végeig rendezve vannak. **Puha Vendel** urnak. Ábrahámtelek. A beküldött 6 koronával jövő február végeig van előfizetve **Gulerán Zahariás** urnak. Zsidóvár. A 2 korona előfizetést köszönettel nyugtázzuk. **Varga Gábor** urnaak. T. Mehala. Miután a lapot az első számtól kérte, megküldtük a mostani övfolyam eddig megjelent 8 számát s így előfizetése október elejével kezdődik és december végén jár le. **Leukucza Novák** urnak. Boros-Sebes. Az előfizetés december végeig terjed s más tartozás nincs már terhére feljegyezve. **Czipott Miklós** urnak. Szekrisora. A lapot rendszeren küldtük Albákra s így ott kellene utanna néznie, hogy ki vette át most kívánságához képest ugyanoda a gondnoksághoz czimezzük. **Dósa János** urnak. Disznajó. Hát bizony minden embernek meg van a maga baja, de vigasztalódjék azzal, hogy sokan kartársai közül még rosszabb helyzetben vannak. Egyelőre megelégszünk jóindulatu soraival.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradsky Emil.

749—1902. keb.

Pályázati hirdetemény.

Alsófehérvármegyében a marosujvari járás egész területén, valamint a nagyenyedi járás Gombas, Apahida, Csombord, Maros-Szentkirály, Szászfalu, Tompaháza, Magyarbecze, Vadverem, Magyarbagó, Haporton, Aszszonynépe, Mirisló, Oláhlapád, Oláhrákos, Nyirmező, Szabaderdő, Vláháza, Muzsina és Felenyed községek területén fekvő, állami kezelésbe vett erdők és koparok felügyeletére Nagyenyed székhellyel rendszeresített, 400 K évi fizetés, 160 K évi lótarási átalány és 80 K lakpénzzel díjazott, megüresedett nagyenyed-alvidéki kerületi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy erdőőri szakvizsga-bizonyítványukkal, keresztlevelükkel, elegendő testalkatukat igazoló orvosi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat 1902 évi december hó 1-ig Alsófehérvármegye közigazgatási erdészeti bizottsághoz terjesszék be.

Alsófehérvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától.

Nagyenyeden. 1902 november 12-én.

Gáspár János,
közig. erd. bizotts. elnök.

Pályázati hirdetemény.

Az egri Főkáptalan Heves-Bátori erdőbirtokán egy erdőőri állás az alábbi javadalmazással betöltendő: 3 hold föld, 3 htl. buza, 12 htl. rozs, 5 htl. árpa, 2 tehén és 3 sertés legeltetése, 6 m³ hasab, 6 m³ dorongtüzifa 200 kor. készpénz és szabad lakas kerttel. Minden bejelentett erdei kihágásért 30 fillér. Az eddigi alkalmazásról szóló — és erkölcsi bizonyítvány, keresztes oklevél egyszerű másolataival felszerelt kérvények, melyek vissza nem adatnak — az urad. erdőhivatalhoz S-Varkonyra (Borsod m.) legkésőbb december 10-ig beterjesztendők. Kinevezett egyen az állomást 1903 január 1-én saját költségén elfoglalni tartozik.

2823/1902 eln. szám.

Pályázat erdőőri állásra.

Szatmár-Németi szab. kir. város törvényhatóságánál egy II. oszt. erdőőri állás megüresedvén ezennel pályázat hirdettetik,

Javadalmazás: 480 K. évi bér utólagos havi részletekben 112 K. évi ruha átalány. Lakás, kert, szántó és kaszáló illetmény, 2 drb tehén, 2 drb növendékmarha, 1 drb ló, 1 drb koca malacokkal és 2 drb süldő után nyári és téli legelő. 16 ürm kemény botfa.

Pályázók felhívhatnak, hogy az 1879 évi XXXI. t.-c. 37 §-ában körülírt szakképzettségüket, ép, erős testalkatukat, különösen jó látó, halló és beszélő képességüket igazoló orvosi bizonyítvánnyal, valamint életkorukat és illetőségüket igazoló anyakönyvi kivonattal, az ujonnan hatósági erdőőri szolgálatba lépni kívánók községi erkölcsi bizonyítvánnyal, az erdőőri szolgálatban állók pedig szolgálatadójuktól nyert szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt és saját kezűleg írt kérvényüket folyó évi november hó 25-ig Szatmár-Németi szab. kir város polgármesteri hivatalához nyújtsák be.

Az állással nyugdíjjogosultság és 200 K. szolgálati biztosíték letétele jár, kinevezett tartozik az állást legkésőbb folyó évi december 15-ig elfoglalni.

Szatmártt, 1902 évi november hó 15-én.

Pap Gábor,
polgármester.

Ajánlkozás

32 éves fiatalember, ki a csendőrségnél 7³/₄ évet szolgált, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel tette le, románul is jól beszél, erdőőri állást keres. (Címe megtudható az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél. 3-5

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fécánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatot magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állatnagyereskedő”: O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12. Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fécánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoológiai és kinológiai képes szaklap Bársony István és Fónagy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

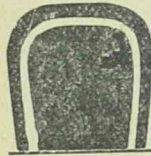
Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési képes szaklap foglalkozik a baromfitenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfitenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és Parthay Géza igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Rottenbiller-utca 30 szám.

Ajánlkozás.

Erdőőri szakiskolát a folyó évben végzett s az erdőőri szakvizsgát is jó sikerrel letett ifju megfelelő állást keres. Nyelvismerete magyar, német és román. Érdeklődők irjanak a következő címre: ifju Vancsa Mihály, vizsgázott erdőőr, Nyén, utolsó posta Bodola. Háromszék vármegye. 3-10

Lengyel Albert, erdőőr.
Alsó Rákos, Nagy-Küküllő megye.

Fontos téli idényre!

Téli halina (Filcz) csizmák saját gyártmány

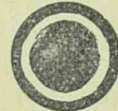

erősek, meleget tartók, csinos kiállításban; 4 évig is viselhetők; jóságért és tartósságért kezességet vállalok.

3-6

Ára: 8 korona.

Megrendelésnél pontos mérték beküldését kérem

Lengyel Albert, erdőőr.
Alsó-Rákos, Nagy-Küküllő megye.

AKÁCZMAGOT

bármely mennyiségben hüvelyesen
vagy tisztán vásárol

Magyar Magpergetőgyár

Faragó Béla

Zala-Egerszeg.

A hová ajánlatok küldendők.

1-5

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.
A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangú egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósága Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDO ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készsággal beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megtevesztteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósága Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS FELTALÁLÓJA A REMONTOIR INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK ÉKSZEREK

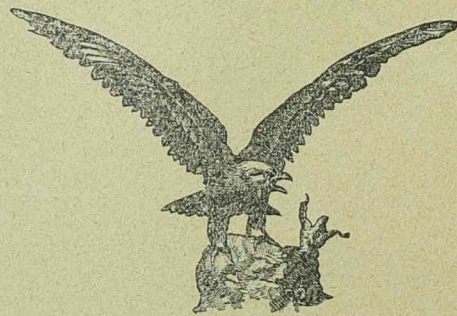
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

KÉSZPENZÉRT VALAMINT

RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf

világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szőrmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen